

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

LJUBLJANA,
11 MAJA 1934Izlazi svakog petka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se
u Učiteljskoj fiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun
poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćajuGOD. V
BROJ 2040-godišnjica biskupovanja
dr. Frana Učelinia - Tice,
kotorskog biskupa

Dne 18 o. m. proslavili naš čestiti starini, uzoriti svećenik, kotorski biskup brat dr. Fran Učelini-Tice 40-godišnjicu svog biskupovanja.

Biskup brat dr. Fran Učelini-Tice spada u red najmarkantnijih ličnosti našeg nacionalnog života. Iako povučen i daleko od uskovitane svakidašnjice, on ipak ne pušta s voda svog dalekovidnog i pronicavog oka ni jedno pitanje, koje tangira naš nacionalni život. Budno je uvek njegovo očinsko, jer mu sreća oduvodi kuća s onim narodnim i jer u njegovoj vedroj i dubokoj svetačkoj duši gori plamen žive vere, da je budućnost njegove zemlje, ujedinjenje velike Jugoslavije, ostvarenog najvećeg sna njegovih mlađih dana, velika i sigurna.

Nije se nikada u svome dostojanstvu spuštao u arenu borbi razbukalih stranačko-političkih i inih strasti, i niti je ni za čas kao svećenik u profanim pitanjima upleo veru, jer je gord i posnosan, posmatrajući sitne svakidašnje zadevice sub specie aeternitatis, znao, da vekovni napor njegovog jedinstvenog naroda nisu pesak na vodi, već granit na granitu, koji će odoleti i mnogo većim nepogodama i udarcima, no što bi vitljali slabicih ruku ili onih, koji ne mogu da se sažive s istinom, da je služiti narodu svome i zemlji svojoj ne samo suprema lex već i lex Dei.

Kroz visoko i prepuno iskustva njegovo životno doba, koje mu je naklonio Svevišnji, redao se je i nizao jedan veliki deo naše nacionalne istorije i to najburnije, protekli su i odigrali se najveći i najznačajniji događaji našeg nacionalnog života. Pa i njega, kao gorljivog i neustrašivog rođoljuba, na prekretnici tog života naše nacije, pogотовo u doba kada je tudinsko gospodstvo osjetilo da je na zatonu i da mu mrkne moć i sila, pa kada je htelo da u svojim poslednjim trzajima iskali sav svoj povampireni bes na onda podjarmljeni deo našeg naroda, nije ni njega poštedeo vihor tog besnila. Ali biskup dr. Učelini ostao je postojan i nepokolebit u svojim narodnim osećajima, veran velikoj zavetnoj misli svoga naroda i svoje zemlje. »Frangar sed non flectare; ali niti su ga skršili a niti se je savinuo. Ni onda a niti će ikada!«

U općoj velikoj i nepodeljenoj ljubavi, koju naš biskup jubilarac uživa u čitavom našem narodu, neka je o velikom jubileju 40-godišnjice njegovog narodnog biskupovanja i ovo nekoliko skromnih redaka makar i bledi izraz osećaja, poštovanja i ljubavi otvorenih sinovskih srđaca svega jugoslovenskog Sokolstva, kome je naročita čast da jubilarea ima u svojim redovima, a kojemu od sreća kliče: na mnogajal sę.

Biskup dr. Učelini rođen je 2. avgusta 1847 na Lopudu. Gimnaziju svršio je u Dubrovniku, a teologiju u Zadru. Kao svećenik služio je u Osljemu, a zatim je postao profesor na teologiji u Zadru, a 1893 i rektorom. Slediće, 1894 god. imenovan je upraviteljem ko-

Fakat veličine današnje Poljske

Povodom poljskog narodnog blagdana*

Od godine 1921 slavili smo u Zagrebu, koliko se ja sećam, svake godine poljski narodni blagdan, dan 3. maja. To je istorijski dan; na dan 3. maja godine 1791, dakle u vreme francuske revolucije, prihvatio je poljski Sejm u saglasnosti s kraljem novi ustav, kome je bio cilj, protiv onodobne plemićke »parlamentarne demokracije«, t. j. protiv egoističke lažne takozvane »zlatne slobode« učvrstiti državnu misao te time omogućiti razvitak svakoga i svemu. Taj u stvari revolucionarni čin poljskog Sejma bio je povod, da se je dan 3. maja počeo da slavi kao narodni blagdan.

Ko je pomnije pratilo previranje unutarnjeg života današnje Poljske, mogao je opaziti, da je u zadnjim godinama, posle godine 1926 kad je maršal Pilsudski, duh nove Poljske, životu poljske države položio jakе osnove te mu zajedno dao neobičan polet, u Poljskoj samoj proslava 3. maja dobila nekako čisto službeni karakter, te da je pomalo veću važnost dobivao 11. novembra, kao dan kada je godine 1918 Pilsudski preuzeo vlast u svoje ruke, dakle kao dan rođenja nove Poljske. Naročito se je svećano 11. novembra slavio prošle godine kao 15. godišnjica uspostavljenje Poljske.

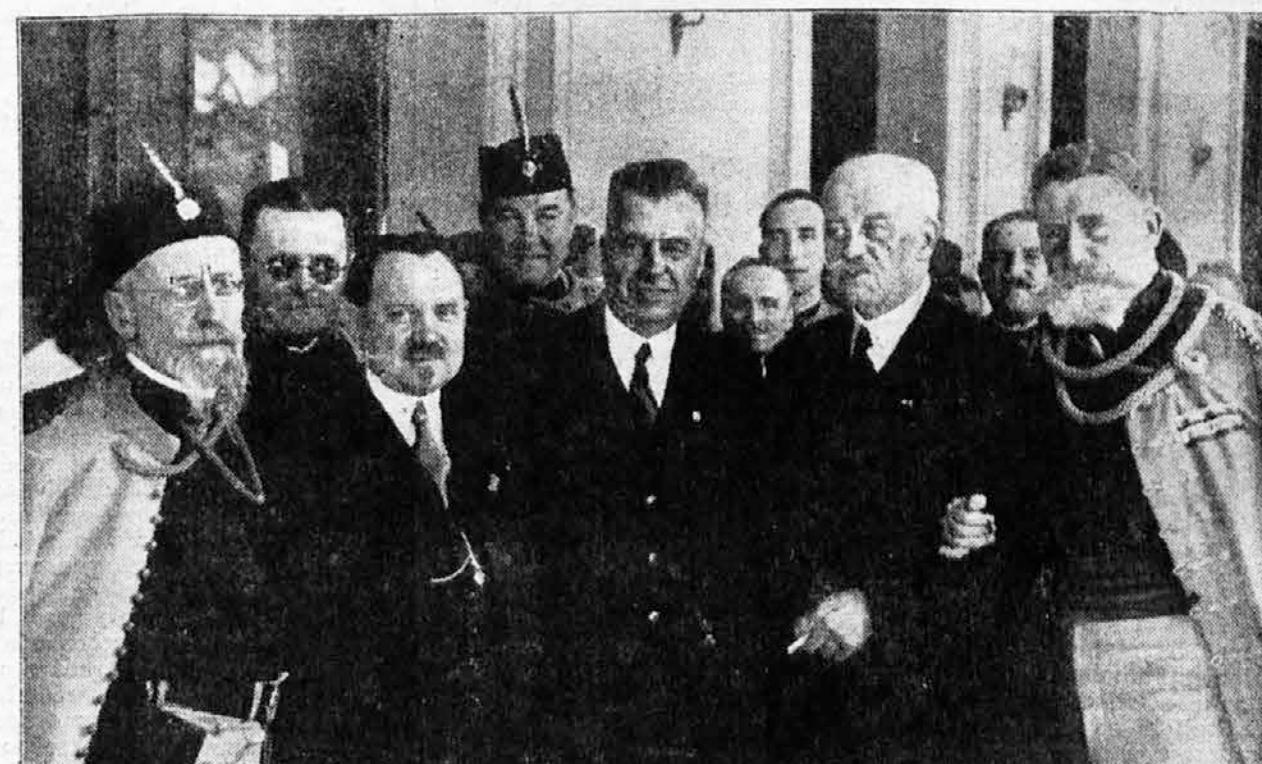
Ta promena je vrlo značajna; ona znači, da sadašnjost i budućnost zauzimaju mesto čiste istorije. Ne zabavljiva se prošlost niti se ona prezire, što više, ona se i ceni, koliko je cene vredna, ali istorija ne može da zasegnuje nove vrednosti. Te nove vrednosti mogu i moraju tim jače gospodavati, što su one samo nastavak pravih istorijskih vrednosti te njihova realizacija. Rad današnje Poljske je ostvarenje i usavršavanje težnja onih plemenitih predaka, koji su 1791 stvarali novi ustav.

* Ovaj članak bio je napisan za prošli broj našega lista od 4. o. m., ali je na žalost morao da izostane radi izveštaja s glavne skupštine našega Saveza. Donosimo ga stoga sada, makar ponešto i post festum.

15-godišnjica smrti generala dra Milana Rastislava Štefanjika, češkoslovačkog narodnog heroja

za prošlost, sadašnjost i budućnost i činjenica, da revolucionaran pokret i borbu protiv Austro-Ugarske nisu vodili samo Česi, nego i Slovaci, među kojima zauzimaju najodličnije mesto veliki nacionalni heroj dr. Milan Rastislav Štefaník, prvi ministar vojni i general češkoslovačke vojske.

Sa skupštine Saveza SKJ u Beogradu dne 29 aprila o. g.

S leva na desno, u prvom redu: potstarešina Saveza SKJ br. Gangl, starosta COS i SSS br. dr. Bukovski, predsednik bugarskih Junaka br. Lazov, starosta poljskog Sokolstva br. Žamojski i starosta ruskog Sokolstva br. Drajling

Veliki pokojnik, čiji svetao primer može da posluži kao uzor, rodio se 21. jula 1880 godine u selu Košariske kod Brezove, u Slovačkoj, gde mu je otac Pavao bio protestantski paroh. Već od oca, koji je bio vatreći nacionalista bio je uzgojen u nacionalnom duhu, tako da ga za vreme studija u onda mađarskoj Bratislavu, Šopronju i Sarvasu, nisu mogli mađarski uticaji da otude od svog naroda. Nakon položene mature Štefaník je otišao u slovensku Međiku, u zlatni Prag, gde je studirao dve godine tehniku, a onda na univerzitet, gde je na dan 12. oktobra 1904. u svojoj 24 godini bio promoviran za doktora filozofije. Ove studije u Pragu, sva-kodnevni doticaji s radikalno-nacioličkim omladinom utvrdile su još više njegov nacionalizam i želju, da treba raditi na oslobođenju Slovaka i na njihovom ujedinjenju s braćom Česi. Već iste godine Štefaník se je uputio u Pariz, gde se je posvetio astronomiji, postavši u proleću 1905 godine asistent čuvenog francuskog astronoma Janešena u Medonu, koji je svog mладог i vrednog te vanredno talentovanog asistenta odmah u prvim mesecima toliko zavoleo, da mu je postao drugi otac. Već iste godine Jansen mu poveri na Mon Blanku, da vrši opažanje sunca, u Španjolskoj sunčane pomrčine, a uzeo je učešća i na astronomskom kongresu u Oksfordu. Sve do rata Štefaník je mnogo putovao. Bio je u Turkestanu, u Alžiru, na Tahitiju, u Braziliji, Ekvadoru, Maroku i t. d., tako da je na svojim naučnim opažanjima i istraživanjima proputovao skoro čitav svet, pa je time i svojim radovima stekao opšte priznanje. Godine 1914. kada je buknuo svetski rat, bio je baš na radu u Maroku, i on stupa kao dobrovoljac — redov u francusku vojsku. Krajem januara 1915 bio je poslan u vazduhoplovnu školu u Sartreu, gde je u maju kao potporučnik bio poslat na front. U septembru 1915 oputovao je u Srbiju, gde se je morao spustiti svojim aeroplano k od Aleksandrovu, pa je morao pešice sve do Prištine, da ga ne bi uhvatili Austrijanci. Na ovom strašnom putu, na kome ga je zahvatila i bolest, potpuno se iscrpio pa su ga iz Prištine otpremili avionom u Valonu, odakle ga je prenela italijanska lada u Italiju. U Italiji, nakon što se je oporavio, počinje već njegov diplomatski rad, ali ipak još aktivno služi u avijaciji i poduzima više letova nad austrijskim frontom, gde je bacao letke, kojima je informirao češke a i ostale slovenske vojnike o akciji slovenskih narodnih voditelja u inostranstvu. Krajem godine 1916 bio je na rumunskom frontu, gde je ponovno oboleg i otkuda se je preko Rusije i Amerike vratio u Francusku. Tek nakon ove duge bolesti on se potpuno posveti diplomatskoj akciji u zajednici s Masarykom i dr. Benešem, a nakon povratka u Francusku počeo je s razgovorima o osnivanju samostalnih češkoslovačkih vojnih formacija u Francuskoj, što mu je napokon krajem godine 1917 i uspelo. Na proleće 1918 bio je opet u Italiji, gde je u svojstvu i čina francuskog generala izveo potpunu organizaciju čeških legija u italijanskoj vojski. Iz Italije pak je otputovao preko Amerike i Japana u Vladivostok da inspicira ruske češke legije i da podigne njihov moral, disciplinu te da uredi njihov povratak u Evropu. U Vladivostok je stigao, kada je već bilo objavljeno oslobođenje Češkoslovačke. Tamo ga je dočekala i depeša, kojom je bio imenovan prvim češkoslovačkim ministrom vojske. Iz Sibiri — čim je tamo završio svoj rad — vratio se u Francusku, kamo je stigao krajem aprila, a 4. maja pošao je avionom u oslobođenu otadžbinu. Ali povratak pobednika bio je ujedno i njegov poslednji put. U 11. i po sati, baš nad okolinom Bratislave, njegov se avion srušio na zemlju, gde su par minute iza toga oni, koji su ga očekivali, našli samo njegov leš. Svečana sahrana njegovog mrtvog tela izvršena je 11. maja na brdu Bradlo kod sela, u kojem se je ovaj nacionalni heroj rodio. I od onda počala je Štefaníkova grobnica mesto, kamo svake godine hodočaste velike mase naroda, da se pokloni svom velikom sinu, tvoru i borcu za njihovu slobodu, i da obnove zavet vernosti svojoj slovenskoj otadžbini.

I kao svi veliki češki borce za slobodu, i Štefaník bio je Soko, i na njeg je uticao Tirš svojom idejom, koja ga je zagrejala za veliku borbu protiv tira-nije i za slobodu i ujedinjenje svog na-

Pokrajinski slet u Sarajevo na Vidovdan o. g.

Izgradnja sletišta

Na sletištu će biti 12.000 izgrađenih mesta

Radovi na podizanju sarajevskog sletišta vrše se neobično užurbanano. Izgradiće se u svemu čitiri tribine: dve za sedenje, i to jedna pokrivena a druga otkrivena, i dve za stajanje. Na istočnoj tribini za sedenje podiće će se impozantni paviljon za muziku za 80 muzikanata, a biće izrađen u poluelipsoidu. Ispod te tribine biće glavni ulaz za nastup vežbača. Raspon pred-

njih lukova ulaza iznosiće 18 metara. Druga tribina biće postavljena na zapadnoj strani. Ta tribina će biti pokrivena, a na njoj će se podići načelnički most. Sam teren biće ureden tako, da će dati mogućnosti za jednovremeni nastup od 3000 vežbača. Osim pomenutih tribina na sletištu neće biti drugih objekata. Sve prodavaonice, paviljoni, jedan deo svačionica, ambulante

KRONIKA

50 godišnjica smrti Bedřiha Smetane. Na dan 12 maja 1884 godine umro je u Pragu najpopularniji češki komponista, Bedřich Smetana, jedan od prvih i najjačih tvoraca češke nacionalne muzike, koji je svojim kompozicijama proslavio češko ime po čitavom kulturnom svetu. Smetana se rodio 2 marta 1824 godine u mestanici Litomišlu. Nakon dovršenih muzičkih studija bio je neko vreme koncertni maestro na dvoru austrijskog cara Ferdinanda. Godine 1856 postao je direktor filharmonije u Geteborgu, u Švedskoj, gde je stekao veliki ugled kao odličan dirigent. 1866 postaje, nakon povratka u otadžbinu, prvi dirigent češkog narodnog pozorišta, na kojem je položaju ostao sve do godine 1874, kada je, kao i veliki Beethoven, potpuno oglušio. Ali ako je bio vec kao dirigent čeven, njegovo se ime pročulo još više njegovim kompozicijama, od kojih spadaju neke među biserje svetske muzike uopšte. Komponovao je sledeće opere: »Libušu«, »Prodanu nevestu«, »Brandenburgovec u Češkoj«, »Dalibora«, »Tajnu«, »Dve udovice«, »Poljubac« i »Vražju stenu«. Od ovih opera najpoznatija je i najpopularnija »Prodana nevesta«, koja se često izvodi na pozornicama svih velikih i manjih pozorišta sveta, dok se ostale, osim »Dalibora« i »Poljubca«, manje davaju; »Libuša« se je kod nas davala, i to po prvi put, tek ove godine. Od njegovih simfonijskih kompozicija treba spomenuti naročito veliki ciklus »Moja otadžbina« (»Ma vlast«), koji se sastoji iz sledećih glazbenih slika: »Vlava«, »Višehrad«, »Šarkac«, »Iz čeških lugova i gajeva«, »Tabor i Blanik«. Poznat je i njegov »Praski karneval« te komorna skladba »Iz moga života«. Svojim operama i drugim kompozicijama budio je Smetana nacionalnu svest, pa po tome spada također u red narodnih buditelja. Obljetnica njegove i Dvoržakove smrti proslavljena je u čitavoj Češkoslovačkoj, a i u ostalim zemljama s mnogim i velikim muzičkim priredbama.

Tragična smrt bugarskog pesnika. Dne 2. maja o. g. pregazio je vlak na pruzi Sofija-Varna poznatog i veoma cenjenog bugarskog pesnika Nikolu Vasiljeva Rakitina. Pesnik rodio se 1885 godine, a spadu u red pesnika, koji su opevali lepote Bugarske. Svoje pesme izdao je u 20 knjiga, što svedoči o njegovoj plodovitosti. Najpoznatije su njegove pesničke zbirke: »Život može biti san«, »Beglec«, »Zlatni niški«, »Razmerni godinice« i dr. Nakon smrti starog revolucionara Zajmova, Rakitin je bio direktor plevenskog muzeja i narodnog parka. Bio je odusjevljeni Sloven, o čemu govorili i njegova pesma »Slovenski genij«, posvećena sv. Cirilu i Metodiju te Janu Husu.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTAVA I ČETA

Zupa Banja Luka

Bihać. — 20 aprila priredilo je naše društvo sa Sokolskim četama Žegar, Pritoka, Ripač i Založje svoj drugi izlet na stari grad Sokolac. Izletu su prisustvovali: 164 člana sviju kategorija matičnog društva, 128 članova sviju kategoriju Sok. čete Ripač, 32 člana Sok. čete Žegar, 20 članova Sok. čete Pritoka i 25 članova Sok. čete Založje, svega 369 sokolskih pripadnika, kao i mnoštvo drugih. Pred postrojenim vrstama održao je govor br. Drag. Sekanina o temi »Sokolstvo i naše selo«, nakon čega se je razvilo sok. veselje uz pesmu i svirku tamb. zbara Sok. čete Ripač. Kad je žega počela, spustile su se sve kategorije na livate ispod »Sokolca«, gde su jedan čas vezbale proste vežbe za sarađevski i zagrebački slet. Na rastanku je starešina mat. društva br. I. Fragner govorio o temi »Samo istrajan rad dovodi do uspeha«. — Dr. J. K.

Bihać. — 29 aprila oprostilo se naše društvo s braćom, koji su stradan nastupili vojnu dužnost. Pred sokolom bilo je postrojeno 140 članova sviju kategorija. Br. D. Sekanina održao je prigodni govor. Isti dan navečer pred 369 Sokola i Sokolicu Sok. društva Bihać i Sok. čete Žegar, Ripač i Založje postrojenih u 12 četa pod zidinama grada Sokolea oprostio se u ime sviju sa Sokolima - regрутima br. starešina I. Fragner.

Bihać. — 30 aprila priredilo je naše društvo u lepo dekorisanoj sokolskoj svezani akademiji. Starešina br. I. Fragner govorio je o značaju proslavljanja. Br. M. Rakočević lepo je deklam-

Jubileji naših pevačkih društava. U toku ovoga meseca slavi 65 godišnjicu svog opstanka i plodnog rada Srpsko pevačko društvo »Gusle« u Titelu, koje je bilo osnovano u doba romantizma, kada se je u našem narodu, ugnetavanom pod madžarskim režimom, rasplamila ljubav prema narodnoj pesmi i narodnom jeziku. Dakako zbog vlasti moralo je pre društvo formalno nositi naziv »Crkveno pevačko društvo«, ali je u stvari imalo u programu čisto nacionalno kulturne ciljeve, pa su baš na tom polju njegove zasluge za podizanje nacionalne svesti našeg naroda u nekadajnoj Vojvodini vanredno velike. — Ovih dana na severu naše otadžbine slavi svoju 50 godišnjicu također jedno od najstarijih slovenačkih pevačkih društava, i to hor »Slavec«, koji je u svojim redovima sakupio ponajviše male ljude, oduševio ih na nacionalnu glazbu i narodnu pesmu te izvršio sa svojim turnejama veliku nacionalnu misiju.

Razne kulturne vesti. Na Karlovom univerzitetu u Pragu priredena je ovih dana jedna retka i značajna svečanost — podela doktorske diplome dr. Karlu Kramaržu, zaslužnom češkom političku i nacionalnom borcu. Ova retka svečanost, kojoj su prisustvovali zastupnici vlade, parlamenta, vojske i raznih ustanova, te organizacija uz brojne časnice, priredena je povodom 50 godišnjice, kada je 1884 godine bio mladi Karel Kramarž na istom univerzitetu promoviran s odličnim uspehom za doktora prava.

Krajem prošlog tedna umro je u Pragu omiljeni bični nadbiskup praški František Kordač. Pokojnik bio je vanredno religiozan, skroman i čestit duhovni pastir, čije je zlatno srce kučalo pre svega za sirotinu. Pri svojoj velikoj i dubokoj vernošći bio je i vrlo koncilijantan, a što je glavno znalo je dobro da luči interes vere od interesa politike. Svojim odlučnim nastupom u sporu s papinskim nuncijem, koji se je odigrao pred par godina, a koji je sigurno poznat i našim čitaocima, bio je prisiljen da se povuče, što je izazvalo svestrano ogorčenje češkog naroda.

U Moskvi je ovih dana umro Aleksij Demidov, poznati ruski pisac mlade generacije, star tek 51 godinu. Pokojnik počeo je svojim literarnim radom godine 1911 i to reportažom »Dva časa kod Lava Tolstoja«. Godine 1923 izdao je roman »Ivanov život«, a od godine 1926 do dane iz štampe je izšla njegova trilogija, posvećena selu pod nazivom: »Bura«, »Selo Jekatirinskoje« i »Šuma«. Pored ovih većih dela napisao je još mnogo novela, kraćih priča i reportaža.

Citava Perzija krajem aprila na veoma svečan način proslavila je 1000-godišnjicu najstarijeg a i najboljeg perzijskog pesnika Firdusija. U Tehranu, glavnom mestu Perzije, priredena je u okviru pomenutih proslava velika izložba dela, koja sadržavaju divne pesničke tvorevine ovog velikog orijentalskog genija, čije su mnoge pesme poznate i kod zapadnih naroda.

TROJEGLAVA. — Dne 29 aprila priredila e dilektantska sekacija naše čete pretstavu u susednom selu Gor. Sredanima. Pretstavlja se češki komad »Pepička z male Hosputky«. Osim toga br. prosvetar Momčilović održao je predavanje »Sokolstvo na selu«, a napose je istakao značenje 30 aprila za ceo jugoslovenski narod. Nakon programa razvila se je zabava. Materijalni, a naročito moralni uspeh zadovoljavajući.

Bihać. — 19 aprila umro je ovde zaslužni član našeg društva br. Vaso Stupar. Povodom tega upravni je odbor održao komemorativnu sednicu, na kojoj je br. starešina Ivan Fragner održao spomen slovo, ističući zasluge pokojnika kao člana bivšeg Srpskog Sokola i kao bivšeg člana Upravnog odbora a neko vreme i zamjenika starešine ovog društva. Na pogreb se s njim oprostio u ime društva br. Mihailo Vujatović naglašujući njegov popularitet i uspešno delovanje u smislu najispravnijeg Jugoslovenstva.

Dr. J. K.

LICKO PETROVO SELO. — Dne 26 aprila priredilo je naše društvo oprostajno veće braći vežbačima Delić Dani i Kuga Petru, koji su otišli na otklanjanje svog kadrovskog roka. Braču je pozdravio lepim rečima brat starosta Simo Svjetlica. — U nedelju dne 29 aprila održana je Zrinjsko-Frankopanska proslava. Predavanje o Petru Zrinjskom i Kristi Frankopanu održao je brat starosta Simo Svjetlica. Sokolska deca deklamovala su nekoliko prigodnih pesme, a na koncu su ista deca, pod dirgovanjem sestre Kalije Marije, učiteljice, otpovala skladno i lepo pesmu »Na vojsku« što se je naročito dopalo prisutnima. — I. Z.

Zupa Beograd

VRDNIK. — Naše društvo po-

krenulo je još prošle godine akciju oko osnivanja lutkarskog pozorišta. Pošto su naša vredna braća izvršila sve predradnje zakazano je svečano otvorene za 22 aprila t. g. u 3 časa po podne. Deca su se počela kupiti već u 1 čas, tako da je otvorenje uspešno i poseba bila preko svakog očekivanja. Bilo je prisutno oko 120 dece. Bilo je i odraslih, no u mnogo manjem broju. Brat Ivanušec Miroslav, održao je tom prilikom pozdravni govor u kojem je ocertao važnost ovog pozorišta naročito za decu. Rad se nastavlja intenzivno i dalje te će se pretstave održati svake druge nedelje. Tom prilikom stvorena je i lutkarska sekacija u koju su ušli sestre: Mirković Jelisaveta, Kovačić Dana i Crnadak Savka te braća Zakušek Alojz, Peter Ivan, Han Ivan, Senčić Leopold, Galović Josip i Čer Ivan.

Zupa Bjelovar

TROJEGLAVA. — Dne 29 aprila priredila e dilektantska sekacija naše čete pretstavu u susednom selu Gor. Sredanima. Pretstavlja se češki komad »Pepička z male Hosputky«. Osim toga br. prosvetar Momčilović održao je predavanje »Sokolstvo na selu«, a napose je istakao značenje 30 aprila za ceo jugoslovenski narod. Nakon programa razvila se je zabava. Materijalni, a naročito moralni uspeh zadovoljavajući.

Zupa Celje

VELENJE. — Sokolsko društvo Velenje se je oddolžilo spominu žrtava katastrofalne nesreće u kakanjskem rudniku s prisrčno občuteno komemoracijom. Na isti je starešina br. Kurnik Tone z srca segajočo poanto recitiral ing. Lipužičevu rudarsko pesem »V jami«, br. podstarešina ing. Burnik Vlado pa dovršeno podal aktualno predavanje »O metanskih eksplozijah v premogovnikih«. Udrženje rud. namešnencev je uvedlo podporno zbirko med namešnencem in rudarji in se vrši to nedeljo za kakanjske žrtve tudi žalna sv. maša v Škalah. Isti dan priredila ženski naraščaj M. Grošljeve pravljivo igro: »Dve Marički« ob 3. uru popoldne u Rudarskem domu, v katero so vložile mlade igralke (34 po številu) pod vodstvom režisere s. podnačelnice Gizele Velikonjeve in brata prosvetarja Frančeta Kramarja mnogo truda in se Sokolsko društvo nadeže obilnega obiska tako od strani staršev naše vrle dece, kakor tudi številnih prijateljev sokolske misli! — Vsi telovadni oddelki se vestno pripravljajo za župni zlet ŽSC v Celju, kateremu sledi 17. junija t. l. domaći javni nastop. Pred kratkim osnovana vrsta stareših bratov vežba užrajno in daje majšim lep primer sokolske požrtvovalnosti.

Zupa Cetinje

CETINJE. — Sokolsko društvo Cetinje proslavilo je na dostojan način godišnjicu smrti Zrinjskog i Frankopana.

Dana 30 aprila t. g. u društvenoj sokolani bile su okupljene sve kategorije. Svečanost je počela u dva sata posle podne. Brat Jovan Vukmanović, nastavnik ovd. gimnazije, održao je predavanje »Dva velika sina našega naroda — Petar Zrinjski i Franjo Kristo Frankopan«. Predavanje je bilo dobro obradeno. Predavanje je saslušano s velikom pažnjom i popraćeno aplauzom. — A. M.

CETINJE. — Sokolsko društvo Cetinje osnovalo je pozorišni odbor. Prezident odbora je brat Savo Vujošić, profesor, reditelj je brat Nikola Menjlikov, profesor, tajnik brat Jovan Mrvaljević, čin Kr. banske uprave, a članovi su Sokoli društva Cetinje. Rad ovoga odbora u toku tri pro-

šla meseca bio je agilan. Prezident se komad »Sveti rat« od Nušića, Osek namjerava da ovaj komad u toku meseca, u svečanim danima, prikaže u ostalih jedanest sokolskih četa. Osek sprema nekoliko odlomaka iz Njegoševog »Gorskog vijenca«, koje će također prikazati u svojim četama i na Cetinju. — A. M.

CETINJE. — Dana 29 aprila t. g. Sokolsko društvo Cetinje održalo je prvu tromesečnu sednicu u ovoj godini s članovima uprava seoskih sokolskih četa. Prisutno je bilo 64 delegata. Sednica je počela tačno u 10 sati pre podne, koju je otvorio starešina dr. Vlado Piletić, pozdravljajući prisutne i održavši govor o zadacima Sokolstva i o njegovom radu na podizanju sela. Brat dr. Piletić je za ovim pozvao pojedine funkcione čete da referišu o radu u četama. Prvo se prisustvo diskutovanju prosvetnoga rada. Za ovim se prešlo na diskusiju po pitanju privrednog podizanja sela, kada se je svestrano raspravilo i to važno pitanje. Nato je raspravljano blagajničko i statističko pitanje i dana su potrebna uputstva. Tajnik br. Tomanović iznosi admin. rad s četama. Brat zamenik društvenog načelnika Banović Blažo iznosi je pred delegatima važna pitanja, koja se tiču sokolskih četa i to: javni čas ovoga društva koji će se održati 20 maja ove godine; učestvovanje društva i četa na osvećenju otkrivanja Njegoševog spomenika u Trbinju i sletove u Sarajevu i Zagrebu. Navodi da je župa Cetinje obavezna da na ovim sletovima učestvuje. Po ovim pitanjima odlučeno je, da na javnom društvenom času moraju sve čete učeti učesca. Odlučeno je, da čete moraju učeti učesca sa što više vežbača. Tako isto odlučeno je, da čete s društvom uzmü učesca na svečanostima u Trebinju kao i na sletovima u Sarajevu i Zagrebu. Braća delegati po ovim pitanjima učeli su učešća u diskusiji. Referent za sokolske čete brat Aleksandar Mišović iznosi je pred delegate opažanje rada pojedinih odbora u društву. Posle eventualnog, kada se je svestrano raspravljalo i na sletovima u Trebinju i Zagrebu, učestvovao je br. Vlado Piletić rezimirajući sve predloge, pitanja i zaključke.

U 2 satu posle podne bio je za jednicički ručak delegata s članovima uprave gde se je brat Piletić još jedan put zahvalio delegatima na požrtvovalju za sokolski rad na selu, pa je zatim bilo veselje u sokolani. Župa je zastupana br. Četko Dedić, župski referent za s. s. čete.

Za ovu vreme u sokolskom dvorištu brat Blažo Banović, zamenik društvenog načelnika, vežba je s četnim načelnicima proste vežbe za pretstocene sletove.

Sednica je zaključena u 4 sata posle podne. — A. M.

KOTOR. — Na 29 aprila naše Sokolsko društvo priredilo je svoju prolećnu akademiju, koja je, kao obično, bila vrlo dobro posećena. O sokolskim ciljevima i radu u društvu govorio je brat profesor Đorđe Đomanić, te spomenuto sreću svih Sokola što u našoj sredini boravi Nj. Vis. Prestolonaslednik Petar kao starešina Sokola. Cela dvorana dugo je klicala svome starešini te mu je upućen pozdravni brzovaj. Zatim su sledile vežbe dece ženskog podmlatka od Mudroga: Vežbe s večićima, pa deklamacija Sokolski pozdrav. Muški naraščaj I izveo je ritmičke proste vežbe na muzici Katić-Gostinčar veoma dobro, a zatim naše najmlade iz žen. podmlatka od Mudroga Ples kolombina. Bile se zaista te mališanke vrlo dražesne. Brat Hrle Sačić da je svoje dve uspele stvari: Skupinske vežbe šestorice, što je izveo odlično šegrtski naraščaj i Sestorku koju su izveli članovi. Sledila je deklamacija od Harambašića: »Sokolu«, a potom brata dra Pihlera »Barkarola« po glazbi Čajkovskoga, što su izvele naše vredne naraščajke i članice uz frenetično odobravanje. Oživila je i pozorišna sekacija, koja nam je dala šaljivu igru »Stidljivi mladoženac« na zadovoljstvo publike.

Rad i u društву i u četama vrlo lepo napreduje. Sve se spremaju za javni čas koji će se održati 3. juna, a zatim za okružni, sarajevski i zagrebački slet.

Zupa Sušak - Rijeka

JABLJANAC. — Sokolska četa u Jablancu priredila je u spomen Zrinjskog i Frankopana 29 IV o. g. naveče u prostorijama hotela »Planinar« svoju sokolsku akademiju. Svečanost, koja je bila vrlo posećena, otvorio je pozdravom stare

vac; zamenik Stjepan Kovačić, ratar; tajnik Margita Hitrec, učiteljica; blagajnik Niko Bojančić, ratar; načelnik Vinko Bojančić, ratar; načelnica Štefanića Hitrec, učiteljica; prosvetar Duka Hitrec, učitelj; odbornici Tomo Črep i Horvat Stjepan te revizor Ignac Kranjčević i Tomo Ivančić, ratar.

U četu odmah je pristupilo 38 članova te 81 pripadnik ostalih kategorija.

Istovremeno priredena je mala akademija, na kojoj je nastupio pevački zbor, te su održane deklamacije i igrokazi.

B.

MURSKO SREDISTE. — 22 IV o.g. priredilo je ovo društvo protestni miting na kojem je osudni podli rad plaćenih agenata susedne države, koji su poskušali da i u oslobođenom Međimurju započnu svojom odvratnom rabotom. Na mitingu, koji se je preuzeo u velebanu narodni zbor, govorili su braća Grabar, Bišćan, opšt. predsednik Bodlović. Starina brat ing. Pić govorio je o Sokolstvu kao bedemu protiv zločinaca vlastite domovine. Njegov govor duboko se je dojmio mase naroda, koji je s gnušanjem osudio rad izdajica i zasiranje severnog suda u naše krajeve.

IVANEC. — U subotu 28 aprila održalo je Sokolsko društvo u Ivancu akademiju u spomen smrti Petra Zrinjskog i Krste Frankopana. Nakon što je mala Herg Mira pročitala »Oproštaj Petra Zrinjskog i Krste Frankopana« zaredale su vežbe naraštaja, naraštajki i članova. Osobito su lepo i skladno izvele naraštajke »Ples s ružom«, koji su morale, na opći zahtev i neprekidni aplauz publike, da ponove. Pod vodstvom brata E. Janačeka odigrali su naraštajci dobro uvezani igrokaz »Po-